

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie 02.05.2025

Meie 11.06.2025

nr SOM/25-0466/-1K,
1.2-1/1208-1
nr 8-2/3980

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse väljatöötamiskavatsuse (raviarvete ja retseptide liitmine tervishoiuteenuste andmetega) kooskõlastamine

Austatud minister

Sotsiaalministeerium on esitanud Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsuse (raviarvete ja retseptide liitmine tervishoiuteenuste andmetega) (VTK). Justiits- ja Digiministeerium kooskõlastab VTK märkustega.

I. Sisulised märkused

- 1. VTK p-s 3.2.** esitatakse neli regulatiivset lahendusvõimalust. Lähtudes VTK-s toodud teabest ei näe me vajadust andmetöötlust eraldi andmekogudes teha ja kui nähakse ette selge õiguslik regulatsioon koos vajalike kaitsemeetmetega, siis pooldame lahendusvarianti nr 4 – Tervisekassa andmekogu (KIRST), retseptikeskuse (RETS) ja tervise infosüsteemi (TIS) liitmist üheks andmekoguks.

Vaidlemata vastu probleemitõstatusele ja VTK eesmärgile ning seadmata kahtluse alla vajadust tõsta andmekasutuse efektiivsust, juhime siiski tähelepanu ohule, et kolme andmekogu liites on risk liikuda väga suure monoliitrakenduse suunas, mille keerukus ja maht teevad selle edasise arendamise ja haldamise väga keerukaks ja võimalik, et ka kulukaks. Samuti tuleb eelnõu seletuskirja koostades tähelepanu pöörata sellise andmebaasi turvariskide tekkimisele, nt ründe korral saab mõjutatud terve süsteem. Seetõttu palume mõelda ka lahendustele, mis adresseerivad vajadusi, säilitades siiski tehnoloogilise ja funktsionaalse modulariseerimise.

Kuna tegemist on mingil määral pretsedendiga, soovitame arhitektuuri loomise faasis konsulteerida riigi IT-arhitektuuri kogukonnaga (riigi tehnoloogiajuht ja peaarhitektid). Kindlasti soovitame arhitektuurivisiooni valmides seda IT-arhitektuuripaneelile tutvustada.

- 2. VTK p-s 2.2** on ühe eesmärgina toodud terviseandmete lõimimine sotsiaalvaldkonna teenustega, et pakkuda tervishoiu- ja sotsiaalteenuseid inimkeskselt. Palume eelnõu seletuskirjas avada, et kui VTK eesmärk on ühendada 3 terviseandmeid sisaldavat andmekogu, et mh pakkuda paremat tervishoiuteenust, siis kuidas suhestub siia eesmärk „sotsiaalvaldkonna teenuste“ pakkumine.

3. **VTK p-s 5.2.2** on märgitud, et „ Muudatus kiirendab andmete kasutuselevõttu ja innovaatiliste lahenduste väljatöötamist terviseandmeid kasutades, mis toob kaasa positiivse mõju Eesti majandusele.“ Palume eelnõu seletuskirja ette valmistades lisada ka selgitus, millist innovatsiooni siin täpsemalt mõeldakse – kas erinevaid IT-lahendusi andmekogu siseselt või peetakse silmas innovatsiooni laiemalt.

Eelnõu etapis palume kindlasti arvestada, et kui andmeid plaanitakse kasutada ka isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) tähenduses teadusarenduseks, siis oleks tänases olukorras vajalik andmete töötlemiseks asjaomase teadusvaldkonna eetikakomitee või Andmekaitse Inspeksiooni hinnangut, kuna sellisel juhul on vaja andmeid kolmest erinevast andmekogust.

VTK-s esitatud variant nr 4 puhul, kus kolm andmekogu liidetakse, toimuks andmetöötlus ühe andmekogu andmete pinnalt ning ei oleks vajalik rakendada isikuandmete kaitse seaduse §-s 6 toodud tingimusi. Vaadates lk 18 peatükki „mõju isikuandmete kaitsele“ on küll välja toodud, et on vaja analüüsida riive maandamismeetmeid eelnõu koostamise etapis üldiselt, kuid kindlasti palume eelnõu ettevalmistamisel läbi mõelda, kuidas hakkab toimuma andmetöötlus ka teadusarenduse kontekstis ning ette näha vajalikud kaitsemeetmed andmesubjekti põhiõiguste tagamiseks.

II. Märkused VTK mõjude osa kohta

4. VTK-s esitatud probleemide lahendamiseks nähakse eelistatud variandina praeguse kolme tervisevaldkonna andmekogu liitmist üheks andmekoguks. Väljatöötamiskavatsuses on kirjeldatud, kuidas andmekogude ühildamine aitab lahendada tervishoiuvaldkonna probleeme ja täita strateegilisi eesmärgi, kuid pole kajastatud, kuidas andmekogude liitmine tehnoloogiliselt välja hakkab nägema ning kui suurt IT arendust see eeldab. Kui edasise arutelu käigus otsustatakse andmekogude liitmise kasuks, siis tuleb eelnõu mõjuanalüüsis hinnata täpsemalt arenduste vajadust, sh kavandatava lahenduse maksumust.

Variant nr 4 puhul on kindlasti majanduslik mõju lisaks tervishoiutöötajatele (TTO) ka TTO-de poolt kasutatavate infosüsteemide arendajatele. TIS, KIRST, RETS arendamise (liitmise) puhul kaasnevad muudatused ka TTO-de poolt kasutatavates sisemistes infosüsteemides, mis edastavad andmeid riigi andmekogudesse. Seega tuleb eelnõu seletuskirjas välja tuua ka IT arenduste rahastusallikad ning hinnanguline arenduskulu.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Kärt Voor 5868 0033
kart.voor@justdigi.ee

Kristel Niidas
Alar Teras
Madis Tapupere
Regiina Sepp
Birgit Hermann